

Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

► **B**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 551/2004/EK RENDELETE

(2004. március 10.)

a légtérnek az egységes európai égbolt keretében történő szervezéséről és használatáról

(„légtérrendelet”)

(EGT vonatkozású szöveg)

(HL L 96., 2004.3.31., 20. o.)

Módosította:

Hivatalos Lap

	Szám	Oldal	Dátum
► <u>M1</u> Az Európai Parlament és a Tanács 1070/2009/EK rendelete (2009. október 21.)	L 300	34	2009.11.14.

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 551/2004/EK
RENDELETE**

(2004. március 10.)

**a légtérnek az egységes európai égbolt keretében történő
szervezéséről és használatáról**

(„légtérrendelet”)

(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 80. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽³⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak ⁽⁴⁾ megfelelően, az egyeztetőbizottság által 2003. december 11-én jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével,

mivel:

- (1) Az egységes európai égbolt létrehozása szükségessé teszi a légtér-szervezés és -használat szabályozásának összehangolt megközelítését.
- (2) A magas szintű munkacsoport az egységes európai égboltról szóló 2000. novemberi jelentésében úgy ítélte meg, hogy a légtér tervezését, szabályozását és stratégiai igazgatását európai alapokra kell helyezni.
- (3) A Bizottságnak az egységes európai égbolt létrehozásáról szóló, 2001. november 30-i közleménye olyan szerkezeti átalakítást javasol, amely a fokozatosan egységesebb légtérgazdálkodással, valamint a légiforgalmi szolgáltatás új koncepcióinak és eljárásainak kidolgozásával teszi lehetővé az egységes európai égbolt létrehozását.
- (4) A 2004. március 10-i 549/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („keretrendelet”) ⁽⁵⁾ megállapítja az egységes európai égbolt létrehozására vonatkozó keretet.
- (5) A polgári repülésről szóló 1944. évi chicagói egyezmény 1. cikkében a szerződő államok elismerik, hogy „minden állam teljes és kizárólagos szuverenitással rendelkezik a saját területe feletti légtérben”. E szuverenitás keretében gyakorolják a Közösség tagállamai - az alkalmazandó nemzetközi egyezményekre is figyelemmel - a hatósági jogköröket a légi forgalom irányítása során.

⁽¹⁾ HL C 103. E, 2002.4.30., 35. o.

⁽²⁾ HL C 241., 2002.10.7., 24. o.

⁽³⁾ HL C 278., 2002.11.14., 13. o.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament 2002. szeptember 3-i véleménye (HL C 272. E, 2003.11.13., 316. o.), a Tanács 2003. március 18-i közös álláspontja (HL C 129. E, 2003.6.3., 11. o.) és az Európai Parlament 2003. július 3-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2004. január 29-i jogalkotási állásfoglalása és a Tanács 2004. február 2-i határozata.

⁽⁵⁾ HL L 96., 2004.3.31., 1. o.

▼B

- (6) A légtér a felhasználók valamennyi csoportja számára olyan közös erőforrást jelent, amelyet mindannyiuknak rugalmasan kell használniuk a tisztesség és az átláthatóság biztosításával, figyelembe véve egyúttal a tagállamok légiközlekedés-védelmi és védelmi szükségleteit, valamint nemzetközi szervezetek keretében vállalt kötelezettségeit.
- (7) A hatékony légtérkezelés alapvető fontosságú a légiforgalmi szolgálatok rendszere kapacitásának növelése, az egyes felhasználói követelmények optimális kielégítése és a légtér lehető legrugalmasabb használatának megvalósítása érdekében.
- (8) Az Eurocontrol tevékenységei megerősítik, hogy a légi útvonalhálózat és a légtérkezelés a gyakorlatban nem fejleszthető elszigetelten, mivel minden egyes tagállam szerves részét képezi az Európai Légiforgalmi Szolgáltatás Hálózatnak (EATMN) a Közösségen belül és azon kívül egyaránt.
- (9) Fokozatosan egységesebben üzemelő légtérrel kell létrehozni a magaslégtérben az útvonalon működő általános légi forgalom számára; ennek megfelelően kell meghatározni a magaslégtér és az alacsony légtér közötti együttműködési felületet.
- (10) Az e rendelet hatálya alá tartozó tagállamok illetékességi körébe tartozó magaslégtérrel magában foglaló Európai Magaslégtéri Repüléstájékoztató Körzetnek (EUIR) kell elősegítenie a közös tervezést és a légiforgalmi tájékoztatások közzétételét a körzeti szűk keresztmetszetek megszüntetése érdekében.
- (11) A légtérfelhasználók más-más feltételekkel szembesülnek a Közösség légtéréhez való hozzáférés és az azon belüli mozgásszabadság terén. Ez a légtérkezelés harmonizációjának hiányával magyarázható.
- (12) A légtér átszervezését üzemeltetési követelményekre kell alapozni, tekintet nélkül a meglévő határokra. Az egységes funkcionális légtérkezelés létrehozásának általános alapelveit az Eurocontrol konzultálva és az Eurocontroltól kapott műszaki tanácsok alapján kell kidolgozni.
- (13) Alapvető cél egy közös, harmonizált légtérkezelés megvalósítása a légi útvonalak és szektorok tekintetében, valamint a légtér jelenlegi és jövőbeni szervezésének közös elvekre történő alapozása és a légtér harmonizált szabályoknak megfelelően történő tervezése és igazgatása.
- (14) A rugalmas légtérfelhasználás elvét hatékonyan kell alkalmazni; optimálissá kell tenni a légtér szektorainak használatát, főként az általános légiforgalmi csúcsidőszakokban és a nagy forgalmú légtérekben, az ilyen szektorok katonai műveletekre és kiképzésre történő felhasználása tekintetében a tagállamok közötti együttműködés révén. E célból, a rugalmas légtérfelhasználás elvének hatékony megvalósítása érdekében el kell osztani a megfelelő erőforrásokat, a polgári és a katonai követelményeket egyaránt figyelembe véve.
- (15) A tagállamoknak a szomszédos tagállamokkal való együttműködésre kell törekedniük annak érdekében, hogy a rugalmas légtérfelhasználás elvét az országhatároktól függetlenül alkalmazzák.
- (16) A Közösségen belüli polgári-katonai együttműködés szervezésében tapasztalható eltérések korlátozzák az egységes és kellő időben történő légtérkezelést, valamint a változtatások végrehajtását. Az egységes európai égbolt sikere a polgári és katonai hatóságok közötti hatékony együttműködéstől függ, a tagállamok védelem terén fennálló előjogainak és kötelezettségeinek a sérelme nélkül.

▼B

- (17) Garantálni kell a katonai műveletek és a kiképzés végrehajtását minden olyan esetben, amikor a közös alapelvek és feltételek alkalmazása sérti azok biztonságát és hatékony teljesítését.
- (18) A légiforgalmiáramlás-szervezés hatékonyságának javítására megfelelő intézkedéseket kell bevezetni, annak érdekében, hogy a meglévő operatív egységek, köztük az Eurocontrol központi áramlásszervező egysége munkáját is segítsék, a hatékony repülési műveletek biztosítása érdekében.
- (19) Kívánatos lenne a magaslégtér-konceptióinak az alacsony légtérre való kiterjesztése, egy ütemterv és megfelelő tanulmányok alapján.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Célkitűzés és alkalmazási kör

(1) A keretrendelet alkalmazási körében e rendelet a légtérnek az egységes európai égbolt keretében történő szervezésére és használatára vonatkozik. E rendelet célkitűzése az, hogy a közös közlekedéspolitikával összefüggésben támogassa a fokozatosan egységesebben üzemelő légtér koncepcióját és olyan közös kialakítási, tervezési és igazgatási eljárásokat hozzon létre, amelyek biztosítják a légiforgalmi szolgáltatás hatékony és biztonságos működését.

(2) A légtér használata összefüggő és összehangolt egészként támogatja a léginnavigációs szolgálatok működését a léginnavigációs szolgálatoknak az egységes európai égbolt keretében történő ellátásáról szóló, 2004. március 10-i 550/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁾ („léginnavigációs-szolgálati rendelet”) összhangban.

(3) A 10. cikk sérelme nélkül e rendeletet a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) EUR és AFI körzetein belüli légtérre kell alkalmazni, amelyre vonatkozóan a léginnavigációs-szolgálati rendeletnek megfelelően a tagállamok biztosítják a légiforgalmi szolgálatokat. A tagállamok az ICAO más körzeteiben lévő és az illetékességi körükbe tartozó légtérre is alkalmazhatják e rendeletet, azzal a feltétellel, hogy erről tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot.

(4) Az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni azokat a repüléstájékoztató körzeteket, amelyek azon a légtéren belül vannak, amelyre e rendeletet alkalmazni kell.

II. FEJEZET

A LÉGTÉR SZERKEZETE

▼M1

3. cikk

Európai Magaslégtéri Repüléstájékoztató Körzet (EUIR)

(1) A Közösség és tagállamai törekednek arra, hogy egy egységes, az ICAO által elismert EUIR-t hozzanak létre. E célból a Közösség hatáskörébe tartozó ügyek esetében a Bizottság legkésőbb 2011. december 4-ig a Szerződés 300. cikkével összhangban ajánlást terjeszt a Tanács elé.

⁽¹⁾ HL L 96., 2004.3.31., 10. o.

▼ **M1**

- (2) Az EUIR-t úgy kell kialakítani, hogy az magában foglalja az 1. cikk (3) bekezdésével összhangban a tagállamok joghatósága alá tartozó légtérrel, és kiterjedhet európai harmadik országok légtérére is.
- (3) Az EUIR létrehozása nem sértheti a tagállamok azon hatáskörét, hogy a léginnavigációs-szolgálati rendelet 8. cikke (1) bekezdésének megfelelően a joghatóságuk alá tartozó légtérrel kapcsolatban légiforgalmi szolgáltatásokat jelöljenek ki.
- (4) A tagállamok továbbra is megtartják a joghatóságukat az ICAO-val szemben e rendelet hatálybalépése napjától az ICAO által részükre kijelölt magaslégtéri repüléstájékoztató körzetek és repüléstájékoztató körzetek földrajzi határain belül.

*3a. cikk***Elektronikus légiforgalmi tájékoztatás**

- (1) A tagállamok által közzétett légiforgalmi tájékoztató adatok sérelme nélkül és azokkal összhangban a Bizottság az Eurocontrollal történő szoros együttműködésben biztosítja, hogy összehangolt módon kialakított, magas minőségű, elektronikus légiforgalmi tájékoztató adatok álljanak rendelkezésre, amelyek adatminőség és időszerűség szempontjából megfelelnek az érintett felhasználók igényeinek.
- (2) Az (1) bekezdés céljából a Bizottság:
- a) elektronikus, integrált tájékoztató portál formájában biztosítja egy közösségi szintű légiforgalmi tájékoztató rendszer létrehozását, és ehhez az érintettek számára korlátlan hozzáférést biztosít. Ez a rendszer szerves egységbe szervezi például, noha nem kizárólagosan, a légiforgalmi tájékoztató adatokhoz, a léginnavigációs szolgálatok bejelentő irodájának adataihoz (ARO-adatok), a meteorológiai, valamint az áramlásszervezési adatokhoz való hozzáférést és ezen adatok rendelkezésre bocsátását;
  - b) az Eurocontrollal és az ICAO-val szoros együttműködésben támogatja a legtagabb értelemben vett légiforgalmi tájékoztató adatok rendelkezésre bocsátásának korszerűsítését és összehangolását.
- (3) A Bizottság részletes végrehajtási szabályokat fogad el e cikk tekintetében a keretrendelet 5. cikkének (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban.

*4. cikk***Repülési szabályok és a légtér osztályozása**

A Bizottság a keretrendelet 5. cikkének (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban végrehajtási szabályokat fogad el:

- a) megfelelő előírások elfogadására az ICAO-szabványok és ajánlott gyakorlatok alapján;
- b) a megfelelő kiigazítással az ICAO légtér-osztályozás alkalmazásának összehangolására, hogy az egységes európai égbolton belül a biztonságos és hatékony légiforgalmi szolgáltatások folyamatos rendelkezésre állását biztosítani lehessen.

*6. cikk***Hálózatkezelés és kialakítás**

- (1) A légiforgalmi szolgáltatási (ATM) hálózat funkcióinak lehetővé kell tenniük a légtér optimális kihasználását, és biztosítaniuk kell, hogy a légtérfelhasználók a kívánt útvonalakon repülhessenek, miközben a

▼ **M1**

lehető legnagyobb mértékben biztosítaniuk kell a légtérhez és a léginavigációs szolgálatokhoz való hozzáférést. E hálózati funkciók célja a nemzeti szinten és a funkcionális légtérblokkok szintjén tett kezdeményezések támogatása, és ezeket a szabályozási és operatív feladatok szétválasztását tiszteletben tartva kell kialakítani.

(2) Az (1) bekezdésben említett célok elérése érdekében és a nemzeti útvonalakkal és légtérstruktúrákkal kapcsolatos tagállami hatáskörök sérelme nélkül a Bizottság különösen az alábbi funkciók végrehajtását biztosítja:

- a) az európai útvonalhálózat kialakítása;
- b) az általános légi forgalom által használt repülési frekvenciasávok terén szűkösen rendelkezésre álló erőforrások koordinálása, különösen a rádiófrekvenciák, valamint a radar válaszijeladó kódok koordinálása.

Az első albekezdésben felsorolt funkciók nem foglalják magukban általános hatályú kötelező intézkedések elfogadását vagy politikai mérlegelési jog gyakorlását. Figyelembe veszik a nemzeti szinten és a funkcionális légtérblokkok szintjén tett javaslatokat. E feladatokat a katonai hatóságokkal együttműködve kell végrehajtani, a légtér rugalmas felhasználásával kapcsolatos eljárásokkal összhangban.

A Bizottság az egységes égbolttal foglalkozó bizottsággal való konzultációt követően és a (4) bekezdésben említett végrehajtási szabályokkal összhangban átruházhatja az Eurocontrolra vagy más, független és illetékes szervre az első albekezdésben felsorolt funkciók végrehajtásához szükséges feladatokat. Ezeket a feladatokat részrehajlás nélkül, költséghatékonyan kell végrehajtani, a tagállamok és az érdekelt felek nevében. Ezeket a feladatokat megfelelően, a szolgáltatásnyújtás és szabályozás külön-külön történő elszámoltathatóságának elismerésével kell irányítani, a teljes ATM hálózat igényeinek figyelembevételével, valamint a légtérfelhasználók és a léginavigációs szolgáltatók teljes körű bevonásával.

(3) A Bizottság az ágazat érintett szereplőivel folytatott konzultációt követően tovább bővítheti a (2) bekezdésben felsorolt funkciók listáját. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a keretrendelet 5. cikkének (4) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(4) Az ebben a cikkben említett intézkedések részletes végrehajtási szabályait a (6) és (9) bekezdés kivételével a keretrendelet 5. cikkének (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni. E végrehajtási szabályok különösen a következőkre vonatkoznak:

- a) a folyamatok és eljárások összehangolása és harmonizálása a légiforgalmi frekvenciák kezelési hatékonyságának javítása érdekében, az alapelvek és a követelmények kidolgozását is beleértve;
- b) az általános európai légi forgalom számára kijelölt frekvenciákkal kapcsolatos igények korai azonosításának és azok megoldásának összehangolása terén játszott központi funkció az európai légiforgalmi hálózat megtervezésének és működtetésének támogatására;
- c) az ATM-hálózat ATM-főtervben meghatározott további funkciói;
- d) a tagállamok, a léginavigációs szolgáltatók és a hálózatkezelési funkciók közötti, a (2) bekezdésben említett feladatokra vonatkozó, együttműködéssel történő döntéshozatalra vonatkozó részletes szabályok;
- e) az érintett szereplőkkel a nemzeti és európai szintű döntéshozatal során történő konzultációra vonatkozó rendelkezések; valamint

▼ M1

f) a feladatok és jogkörök megosztása a hálózatrányítói funkció és a nemzeti frekvenciagazdálkodási szervek között az általános légiközlekedés számára a Nemzetközi Távközlési Unió által kijelölt rádióspektrumon belül, biztosítva, hogy a hálózatra hatást nem gyakorló frekvenciakijelölést továbbra is a nemzeti frekvenciagazdálkodási szervek lássák el. Azokban az esetekben, amelyek hatást gyakorolnak a hálózatra, a nemzeti frekvenciagazdálkodási szervek együttműködnek a hálózatrányítói funkcióért felelősökkel a frekvenciák használatának optimalizálása érdekében.

(5) A légtér kialakításának a (2) bekezdésben nem említett egyéb vonatkozásait nemzeti szinten vagy a funkcionális légtérblokkok szintjén kell kezelni. A kialakítás folyamata során figyelembe kell venni a forgalmi igényeket és ezek összetettségét, a nemzeti és funkcionális légtérblokkok teljesítményterveit, valamint az érintett légtérfelhasználókkal és a légtérfelhasználókat képviselő érintett csoportokkal, valamint adott esetben a katonai hatóságokkal teljes körű konzultációt kell folytatni.

(6) A tagállamok megfelelő felügyeleti intézkedések mellett megbízzák az Eurocontrolt vagy más független és illetékes szervet a légiforgalmi áramlásszervezéssel.

(7) A légiforgalmi áramlásszervezésre vonatkozó végrehajtási szabályokat, a szükséges felügyeleti intézkedéseket is beleértve a keretrendelet 5. cikkének (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárás alapján kell kidolgozni és a keretrendelet 5. cikkének (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni, a légtérfelhasználás során rendelkezésre álló kapacitások optimalizálása és a légiforgalmi áramlásszervezési eljárások javítása érdekében. E szabályokat az átláthatóságra és a hatékonyságra kell alapozni, gondoskodva arról, hogy a kapacitást rugalmasan és kellő időben biztosítsák, az ICAO regionális léginnavigációs terve európai körzetre vonatkozó ajánlásaival összhangban.

(8) A légiforgalmi áramlásszervezésre vonatkozó végrehajtási szabályoknak támogatniuk kell a léginnavigációs szolgáltatók, a repülőterek üzemeltetői és a légtérfelhasználók üzemeltetési döntéseit, és a következő területekre kell kiterjedniük:

- a) repüléstervezés;
- b) a rendelkezésre álló légtérkapacitás kihasználása a repülés valamennyi szakaszában, ideértve a résidőkiosztást is; továbbá
- c) az általános légi forgalom általi útvonalhasználat, ideértve
  - az útvonalra és a forgalomeloszlásra vonatkozó egységes tájékoztató kiadvány elkészítését is,
  - az általános légi forgalom zsúfolt területektől való elterelésének lehetőségeit, és
  - elsőbbségi szabályokat az általános légi forgalomnak a légtérhez való hozzáféréseire vonatkozóan, különösen zsúfoltság és válsághelyzetek idején.

(9) A végrehajtási szabályok kidolgozásakor és elfogadásakor a Bizottság adott esetben és a biztonság sérelme nélkül figyelembe veszi a repülési tervek, a repülőtéri résidők közötti összhangot, valamint a szomszédos régiókkal szükséges koordinációt.

▼B

III. FEJEZET

AZ EGYSÉGES EURÓPAI ÉGBOLT KERETÉBEN TÖRTÉNŐ
RUGALMAS LÉGTÉRFELHASZNÁLÁS

7. cikk

Rugalmas légtérfelhasználás

(1) Az illetékességi körükbe tartozó katonai szempontok szervezésének figyelembevételével a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az egységes európai égbolton belül az ICAO által előírt és a rugalmas légtérfelhasználás Eurocontrol által kidolgozott elvét egységesen alkalmazzák, annak érdekében, hogy a közös közlekedéspolitikával összefüggésben elősegítsék a légtérhasználást és a légiforgalmi szolgáltatást.

(2) A tagállamok minden évben jelentést készítenek a Bizottság részére a közös közlekedéspolitikával összefüggésben a rugalmas légtérfelhasználás elvének alkalmazásáról az illetékességi körükbe tartozó légtér tekintetében.

(3) Ha, különösen a tagállamok által benyújtott jelentéseket követően, szükségessé válik, hogy megerősítsék és harmonizálják az egységes európai égbolt keretében történő rugalmas légtérfelhasználás elvének alkalmazását, a közös közlekedéspolitikával összefüggésben végrehajtási szabályokat kell elfogadni a keretrendelet 8. cikkében említett eljárásnak megfelelően.

8. cikk

Átmeneti felfüggesztés

(1) Azokban az esetekben, amikor a 7. cikk alkalmazása jelentős működési nehézségeket idéz elő, a tagállamok átmenetileg felfüggeszthetik ezt azzal a feltétellel, hogy erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot.

(2) Az átmeneti felfüggesztés bevezetését követően a 7. cikk (3) bekezdése szerint elfogadott szabályok tekintetében kiigazításokat lehet kidolgozni az érintett tagállam(ok) illetékességi körébe tartozó légtérre vonatkozóan, a keretrendelet 8. cikkében említett eljárásnak megfelelően.

▼M1▼B

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10. cikk

Felülvizsgálat

A keretrendelet 12. cikkének (2) bekezdésében említett időszakos felülvizsgálattal összefüggésben a Bizottság elvégez egy kilátásba helyezett vizsgálatot a 3., 5. és 6. cikkben említett tervek alacsony légtérre történő jövőbeni alkalmazásának feltételeire vonatkozóan.

A vizsgálat következtetései alapján és az elért előrehaladás fényében a Bizottság legkésőbb 2006. december 31-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, adott esetben egy olyan javaslattal együtt, amely az említett elvek alkalmazásának az alacsony légtérre való kiter-

▼B

jesztésére, illetve egyéb lépések meghatározására irányul. Ha tervbe veszik e kiterjesztést, az ezzel kapcsolatos határozatokat lehetőleg 2009. december 31. előtt el kell fogadni.

*11. cikk***Hatálybalépés**

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő 20. napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.